

İNSAN HAKLARINA UZANMAK
Güney Dinç
Say Yayınları, 202 sayfa

KİTAPLAR

Bir çiçeğe ve bir ekmeğe uzanır gibi...

Demokrasiyi savunan herkesin gözden kaçıramayacağı, gündeminden asla çıkarmayacağı biricik konu -demokrasinin vazgeçilmez bir ögesi olması nedeniyle- insan haklarıdır. İnsan haklarını savunmak ise ülkemizde her zamankinden daha fazla bir önem taşıyor. Çünkü geçtiğimiz yıllarda, insan hakları hiçbir dö-

nemde görülmeden boyutlarda çiğnendi. Üstelik bu durumun sona erdiği de söylenemez. Oysa insan haklarına sahip çıkılması, çiğnenmesi oranında olmuyor. Bu konuda sosyal demokrat partiler bile -bir-iki üyesi dışında- sessiz kalmayı yeğliyor. Bu açıdan bakıldığında 26 yıllık hukukçu Güney Dinç'in kitabı, konunun gündemde tutulmasına yönelik bir katkı niteliği taşıyor.

"Hak" kavramını çeşitli yerlerden yaptığı çarpıcı alıntılarla zenginleştiren Dinç'in çalışması, tıpkı ilk kitabı YÖK

Çıkmazı'nda olduğu gibi, ağır bir hukuk kitabı değil. Dinç'in üzerinde durduğu soru İnsan Hakları Bildirgesi'ne "kabul" diye imza koymak, devletlerin geleneksel yönetim alışkanlığını ne ölçüde zorlayabiliyor? Konu elbette birinci olarak demokratik kamuoyunun etkinliği, ikinci olarak da dış denetleme ile ilgili. Avrupa Konseyi'nin ortak bir hukuk oluşturma çabalarının dışında kalarak, kendine özgü "demokratik" yasalarla insan hakları savunuculuğu arasındaki çelişki en çarpıcı şekilde ülkemizde mevcut. Kitabın "İnsan Haklarının Türkiye'deki Serpintileri" adını taşıyan bölümü, konuya açıklık getiren en canalıcı sayfalar.

Konu enine boyuna Avrupa merkezli işlenirken gözden kaçırılmamış önemli bir nokta, kitabın ağırlıklı bir bölümünü oluşturuyor. Bu nokta önsözde Prof. Dr. Faruk Erem'in de dikkat çektiği Avrupa'daki "Göçmen İşçilerin İnsan Hakları". İnsan hakları alanında altın devrini yaşayan Avrupa, kendi koyduğu ulusal ve uluslararası kurullarla en çok çelişkiyi göçmen işçiler ve insan hakları konusunda yaşıyor. Kitabın bu bölümünde yurtdışındaki Türk işçilerinin sorunları hayli geniş bir biçimde ele alınmış. Türk işçileri hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen kararlar, örneklerle kitapta yer almış. Ülkemizde hiç yanıkı bulmayan Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun, göçmen işçilerin, ırkçı baskılar karşısında çok yönlü korunmasını ve ülkelerine dönmeye mecbur bırakılmalarını özendiren baskılara karşı 1985 yılında aldığı kararın tam metni yer alıyor. 25 Nisan 1985'te Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'nin, baskılarla çözülemeyeceği anlaşıldığı için göçmen işçi sorununu gerçekçi öneriler arasında yumuşatan bu kararı, ilk kez bu kitapta yayımlanıyor. Kitap, insan hakları sorununu akademik çerçevede dışına çıkararak, bunun herkes tarafından sahiplenilmesi gereken bir insanlık sorunu olduğunu bir kez daha gösteriyor. □

İSMAİL KAYHAN

55

11. TEZ-4

Uluslararası Yayıncılık, 246 sayfa

11. Tez kitap dizisinin 4. sayısı "Dünya'da ve Türkiye'de Sosyal Demokrasi" konusunu işliyor. Bu sayının ilginç katkıları arasında Amerikalı Marksist Paul M. Sweezy ile yapılan bir röportaj, Bernstein üzerine çeviri bir yazı ve Sungur Savran'ın "CHP Sosyal Demokrat mıydı?" adlı yazısı yer alıyor.

EL SALVADOR'DA DEVRİM

Wolfram Brönnner - Horst-E. Gross Hg.
Çev: Coşkun Kartal, Yarı Yayınları,
126 sayfa

1979'dan beri iç savaşın sürdüğü ve 50 bin kişinin öldüğü El Salvador'daki devrimci mücadeleyi yürüten gerilla liderleri ile yapılan görüşmelerden oluşan bir derleme. Kitapta altı komutanla yapılan görüşmenin dışında gerillaların denetimi altındaki bölgedeki toplumsal yaşam üzerine hazırlanmış bir de rapor yer alıyor.

GÖKYOKUŞ

Can Yücel, şiir, de Yayınları, 2. baskı,
128 sayfa

Can Yücel'in son yıllarda çeşitli dergilerde yayımlanmış şiirleri kitapta üç başlık altında toplanmış: "İtiraza İtirazım Var", "Tecdidi-kayıt" ve "gökyokuş". Can Yücel kitabın önsözünde şöyle diyor: "Ben şiiri ciddiye almıyorum ki zaten, yeter ki şiir beni ciddiye alsın! Davetsiz misafirdir, pat diye gelir o. ya bir Afrika menekşesini, ya ölen bir delikanlıyı bahane eder, oturur karşısına, kaldırılabirsen kaldır artık."

SEVGİNİN EŞSİZ KİŞİ

İnci Aral, Özgür Yayın Dağıtım, 2. baskı,
144 sayfa

İnci Aral'ın kısa sürede ikinci baskı yapan kitabında yedi öykü yer alıyor: "Sevginin Eşsiz Kişi", "Bir Gün Sevgiyle", "Fir-

tinakuşu", "Fuat Paşa Sokağı", "Buluşma", "Kutu" ve "Arabesk Yerine".

KÜLTÜR VE İLETİŞİM

Emre Kongar, Say Yayınları, 138 sayfa

Çeşitli dergilerde yazdığı yazılarını "Kültür Üzerine" başlığı altında toplayan Emre Kongar, dizinin üçüncü kitabında iletişim üzerine yazdığı yazıları bir araya getirmiş. Kitaptaki yazıların büyük bir bölümünü Türk basınının sorunları oluşturuyor.

YENİ ÇIKTI

- **Hapishane Defterleri Seçmeler**
Antonio Gramsci, Çev: Kenan Somer,
Onur Yayınları, 356 sayfa
- **Seslerin Ayak Sesleri**
Arif Damar, şiir, de Yayınları,
79 sayfa
- **Titanik'te Dans**
Yusuf Ziya Bahadınlı, öykü, Yeni
Dünya Yayınları, 102 sayfa
- **Akil Tutulması**
Max Horkheimer, Çev: Orhan Koçak,
Metis Yayınları, 212 sayfa
- **Siyasal İnsan**
S.M. Lipset, Çev: Mete Tunçay, Teori
Yayınları, 2. baskı, 436 sayfa
- **İcraatın İçinden**
Emin Çöleşan, Milliyet Yayınları,
425 sayfa
- **Kadın Nesin Sen?**
Yusuf Algazi, Puhu Yayınları,
225 sayfa
- **Oscar Filmleri**
Derleyen: Ahmet Boyacıoğlu, Kalem
Yayınları, 220 sayfa
- **Osmanlı Kimliği**
Taner Timur, Hil Yayın, 168 sayfa
- **Benim Adım Mayıs**
Buket Uzuner, öykü, Süreç
Yayıncılık, 172 sayfa